

DGRV
DIE GENOSSENSCHAFTEN

Türk-Alman Kooperatif Birlikleri İş Birliği (TAKBİ) Projesi

04.04.2016 - 31.12.2023

Dgrv Türkiye Temsilciliği
Eğitim Ekibi
Ankara
2024

TAKBİ Projesinin Amacı

Kooperatif birlikleri ortaklarının ihtiyaçlarına yönelik etkin ve sürdürülebilir hizmet sunmaktadır.

TAKBİ Projesinde Beklenen Sonuçlar:

Proje sonunda erişilmesi hedeflenen 3 sonuç tanımlanmıştır.

1. Sonuç: Birlikler etkin, şeffaf ve katılımcı yönetim sistemine sahiptir.
2. Sonuç: Birlikler etkin eğitim, danışmanlık ve denetim sistemleri geliştirmiş ve ortaklarına sunmaktadır.
3. Sonuç: Yurtiçi ve yurtdışı paydaşlarla işbirlikleri, ortaklıklar ve ağlar geliştirilmiştir.

TAKBİ Projesinin Gerekçeleri:

TAKBİ Projesinin planlanmasında öncü etken Tarım ve Orman Bakanlığı şemsiyesi altında çalışmalar yapan HAY-KOOP, KÖY-KOOP ve TARIM-KOOP Merkez Birliklerinin yoğun talepleri olmuştur. Proje planlanırken yürürlükte olan Türkiye Kooperatifçilik Strateji Belgesi ve Eylem Planı (TÜKOSEP) 2012-2016 kapsamında yer alan stratejik hedefler ise projenin çerçevesini ve esasını oluşturmuştur. Türk-Alman İkili İşbirliği Programı çerçevesinde 2006-2015 döneminde uygulanan Tarımsal Amaçlı Kooperatif Örgütleri Destekleme (TKD) Projesi çıktıkları da TAKBİ Projesinin planlanmasında önemli rol oynamıştır.

TAKBİ Projesinin Paydaşları:

Projenin siyasi sahipleri T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB) ile F. Almanya Gıda ve Tarım Bakanlığıdır (BMEL). TOB adına Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve BMEL adına ise kısaca GFA olarak adlandırılan yüklenici firma yetkilendirilmiştir. HAY-KOOP, KÖY-KOOP ve TARIM-KOOP Merkez Birlikleri ile Alman Kooperatifleri ve Raiffeisen Birliği (DGRV) projenin uygulama ortakları olmuştur. Bölgelerde uygulama ortağı olarak ilk aşamada Balıkesir HAY-KOOP, Çanakkale

TARIM-KOOP, Denizli HAY-KOOP ve Burdur KÖY-KOOP Birlikleri seçilmiştir. Zamanla hem merkez hem de bölge birliklerinde bazı değişiklikler olmuş, taahhütlerini yerine getiremeyen bazıları çıkarken bazıları ise eklenmiştir.

Projede Benimsenen Yöntem:

Projede "Birlikten birliğe, birlikten kooperatiflere doğrudan bilgi, tecrübe ve teknoloji aktarımı" yöntemi benimsenmiştir. Buna göre DGRV projede yer alan merkez ve bölge birliklerine doğrudan danışmanlık-koçluk, eğitim ve teknik gezi hizmetleriyle bilgi ve birikimlerini aktaracak, birlikler de kendi ortaklarına bunları aktaracaktır.

Projenin öncelikli hedef kitlesi birliklerin ve kooperatiflerin yönetim ve denetim kurulları, yönetici personel ve ortaklar ve çalışanlarıdır.

Projede 2 pilot bölge seçilmiştir. İlkinde Balıkesir ve Çanakkale Birlikleri, ikincisinde Burdur ve Denizli Birlikleri yer almıştır. Süreç içinde Çanakkale TARIM-KOOP ve Burdur KÖY-KOOP Birlikleri taahhütlerini yerine getiremedikleri için çıkmış, yerlerine Bursa TARIM-KOOP, Kastamonu KÖY-KOOP, Sakarya HAY-KOOP ve Konya HAY-KOOP alınmıştır. TARIM-KOOP Merkez Birliği de taahhütlerini yerine getirmediği için projeden ayrılmıştır.

Birliklerin seçiminde proje kapsamında geliştirilen bir kontrol listesi kullanılmıştır. Bu liste daha sonra kurumsal yönetim endeksi (KYE) hesaplanmasında kullanılacak şekilde geliştirilmiştir. Merkez ve Bölge Birliklerinde yılda en az bir kez kurumsal yönetim endeksi (KYE) ölçülerek birliklerin hem kurumsal gelişmeleri izlenmiş hem de eğitim ve danışmanlık ihtiyaçları belirlenmiş ve buna bağlı olarak eğitim ve danışmanlık planları geliştirilmiştir.

DGRV her bölgeye deneyimli bir danışman/koç görevlendirmiş ve ihtiyacı olan donanımı (araba, bilgisayar vd.) temin etmiştir. Danışmandan öte koçluk hizmeti sunan bu uzmanlar yıl boyunca bölge birlikleri yönetici personeli ve kurul üyeleriyle işbirliği yapmış, birlikte çalışmıştır.

Projede katılımcı ve şeffaf bir proje yönetimi uygulanmıştır. Tüm kararlar projenin taraflarının temsil edildikleri iki kurulda katılımcı biçimde alınmıştır. Her iki bakanlığın ve proje uygulama ortaklarının temsil edildiği **Proje Yönlendirme Kurulu (PYK)** yılda en az bir kez toplanıp değerlendirme yapmış ve çerçeve kararlar almıştır. Proje uygulama ortaklarının temsil edildiği Proje Çalışma Grubu ise yılda en az 4 kez toplanıp PYK kararları doğrultusunda proje çalışmalarını değerlendirmiş, proje ekibinin çalışmalarını gözden geçirmiş ve izleyen dönem çalışmalarını kararlaştırmıştır.

Sonuçlar:

TAKBİ Projesinin uygulama döneminde darbe girişimi, Covid-19 pandemisi ve büyük boyutlu deprem gibi çok olumsuz olaylarla karşılaşmış olmasına rağmen öngörülen hedefler önemli ölçüde gerçekleştirilmiş, bazıları ise aşılmıştır.

- Birliklerin kurumsal gelişmişlik seviyesini ölçmek ve izlemek amacıyla **Kurumsal Yönetim Endeksi (KYE)** adı altında bir endeks ve bu endeksi hesaplamada kullanılan bir kontrol listesi geliştirilmiş ve başarıyla uygulanmıştır.
- Her yılın başında yapılan kontrollerde her birliğin danışmanlık ve eğitim ihtiyaçları ve öncelikleri belirlenmiş ve buna uygun olarak yıllık çalışma planları hazırlanmıştır.
- Başlangıçta yapılan kontrollerde 9 puan üzerinden 2,2 olarak ölçülen merkez birliklerinin **KYE ortalama** değeri proje sonunda 8'in üzerine, yani mükemmel seviyeye erişmiştir. Bölge birliklerinde ise başlangıçta 3,2 olarak belirlenen ortalama KYE değeri proje sonunda 7'yi aşmıştır.
- **İlerleme her birlikle aynı olmamıştır.** Balıkesir, Denizli, Kastamonu ve Sakarya birlikleri yüksek motivasyonla çalışmış ve KYE değerlerini 8'in üzerine çıkarmışlardır.
- Balıkesir ve Denizli bölge birlikleri projenin üçüncü yılında TSE Hizmet Yeterlik Belgesi almaya

hak kazanmıştır. Bu belge ortaklarına hizmet verme kapasitesine sahip örgütlere verilmektedir.

- **Model niteliğinde bir kooperatif birliğinin vizyonu, hedefleri,** hedef kitlesi, hizmetleri, yapısı, ortaklarla ilişkileri ve finansmanı konusunda yaptığı çalışmalarla farkındalık yaratmıştır.
- Eğitimcilerin eğitimi yapılmış ve birlik ve kooperatif elemanlarından **30 kişinin usta eğitmen belgesi olarak eğitmen havuzuna girmesi sağlanmıştır. Eğitmen havuzunda ayrıca 15 dış uzman bulunmaktadır.**
- Dönem içinde **388** eğitim etkinliği yapılmış ve bu etkinliğe **12.919** kişi katılmıştır.
- KOOP-KART ile simgelenen indirimli kurumsal anlaşmaların yapılmasına ve izlenmesine destek verilmiştir.
- Birliklerin yetkilileri ve paydaşlarından oluşan birer ekiple her birliğin 3'er yıllık Stratejik Planları hazırlanmıştır.
- Çeşitli konularda ve biçimde ihtiyaç odaklı yayın materyali geliştirilmiş ve bir **Youtube kanalı hizmete konularak 47 eğitim videosu yayımlanmıştır.**
- Yılda en az **1 kez Almanya'ya teknik gezi** düzenlenmiş, çeşitli örnekler yerinde gösterilmiş ve uluslararası bir iletişim ağının oluşturulmasına ortam sağlanmıştır.
- Merkez Birlikleri uzman havuzlarıyla KOOP-EP eğitimi vermeye başlamıştır.
- Deprem bölgesine mütevazı bir destek verilmiştir.

**VERİLİRSE EL ELE
ERİŞİLİR HER YERE!**